

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

14. De re, & materia voto subiecta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Nonò queritur, An qui Deo aliquid promittit, cum in animo eius non sit se Voto obligare, Voti vinculo adstringatur? Respondet deo, eum, qui vouet, multis modis posse vouere. Primò promittendo, cū tamen animus eius sit nihil promittere: & omnes consentiunt, hunc hominem vouentem nullo Voti vinculo teneri: quoniam ficta est, & simulata tota promissio. Secundò potest quis promittere Deo, habens quidem in animo promittere; & obligare se Deo, cū tamē animus eius nō sit prestare promissum: Et inter omnes etiam constat hunc hominem se promittentem Voto obstrictum teneri: si quidem verē promissit, & sese Deo obligauit. Tertiò, potest quis vouere, habens quidem in animo vouere, sed nō se Deo promissione obligare, Et de hoc tota est questio; an Voti vinculo deinctus sit? Dix sunt opinioniones. Sot. lib. 7. de iust. q. 1. art. 2. & quidam alij iuniores sentiunt huiusmodi hominem Voto obligari, quoniam obligatio tanquam effectus quidam necessariò ex ipsa promissione surgit, ac profuit: nec potest quis Deo promittendo obligationem impedire, & prohibere ne ex promissione manet. Alij verò multi, videlicet Gloss. in c. Literaturam cit. Silu. Iuramentum 4. q. 19. Angel. Votum 1. q. 7. Nauar. in Man. cap. 12. n. 27. & Bonau. 4. d. 38. art. 1. q. 1. & 3. dist. 39. a. 3. q. 1. Ricar. 4. dist. 38. art. 3. q. 3. & 3. d. 39. a. 2. q. 1. videntur docere nullum esse huiusmodi Voti, quod probant; quia leges, Canonones, & iura planè decernunt neminē se alteri obligare nisi volentē, vt colligitur ex l. obligationum, ff. De actionibus, & obligationibus. Deinde, Votum est veluti quedā priuata lex, quam sibi quisq; fert, & qua se alteri obligat: at lex neminē tenet; ac ligat, nisi Princeps qui eam tulit, velit, vt ea teneatur.

In hac questione primò mihi videtur dicendū: Si quis vouit Deo sciens, ac volēs, cū nihil tamen cogitet, se obliget, necne, voti nexu, & vinculo tenetur: & hac ratione existimo opinionē Soci esse verisimā, quoniam ex ipso Voto obligatio nascitur, ac fluit. Deinde, si quis vouet, nolit se voto obligare, est probabile quod auctores ceteri tradiderunt, eū voto non adstringi: quia cum simul vouet, nolēs se tamē Voto obligare, eo ipso, videtur voluntatē mutare, & à vouendō recedere: ita vt perinde sit, ac si vouere nolit: hoc enim est, quod alij auctores videntur voluisse, & hoc eorū rationes, & argumenta conficiunt; omnis enim promissio ex animo, & voluntate promittentis vim habet, sicut omnis cōtractus ex voluntate cōtrahentiū, & lex ex mente, & voluntate Principis: ad rationem voti videtur pertinere, vt si voues, habeas voluntatem te voto obligandi.

Decimò queritur, an Votū soli Deo fiat? Questio nē mouet quoniam in Religionū institutis cū Religiosi regulā solem in ritu profitentur; Votū Deo nūcupant in hūc modum: Deo, & B. August. vel B. Francisco, vel B. Dominico, vel B. Benedicto, & tibi Priori, vel prapposito Prouinciali, vel Generali, & tamen Votum, actus est religionis, quæ Deo cultū, & honorē debitū tribuit. Hanc questionem supra dissoluimus, vbi diximus: Votū Deo fieri, in presentia tantum sanctorum, qui vt resses, aduocati, & patroni adhibentur, vt quæ promittimus, facilius, commodiusq; prestemus.

Item vouemus sanctis cæli habitatorib. & Religionū Præfests tanquā locum Dei tenentibus Dei vicē gerentibus: Sed Deo votū fit in honorem, & cultū eius, quoniam ei vota facimus tanquam Votorū, & omnium bonarū cogitationū satori, largitori, & auctori. Vota enim nūcupamus Deo, vel vt ab eo boni aliquid impetremus, vel vt pro summis in nos beneficijs debitas gratias ei, & agamus, & habeamus. S. Tho. 2. 2. q. 88. a. 5. ad 3. votum, inquit, quo quis vouet aliquid Sanctis, vel Præfests intelligendum est, in hūc modum, vt ipsa promissio facta Sanctis, vel Præfests cadat sub voto materialiter in quantum scilicet homo vouet Deo se implendum, quod Sanctis, vel Præfests promittit. Sic ille. Votum igitur Deo fit, Sanctis verò cælis incolis, aut Religionū Præfests fit tanquā Dei ministris, ipsius locum tenentibus: Deo fit iure; & nomine ipsius, hominibus verò fit nomine Dei.

Cap. XIV.

De re, & materia Voto subiecta,

Sciendum est, omnes conuenire, rem necessariā, aut quæ nullo modo fieri potest, nō posse in Votū cadere. Neque enim vouere Deo potes te moriturū, aut te sydera, aut arenam maris numeraturū, aut cælū ipsum manu tacturum: nā siue rem necessariā, siue impossibilem voueas, votum est stultū, & insanū. Præterea vouere, quis nequit id, quod absque lethali peccato fieri non potest. Si enim voueas rem, quam citra grauem culpam facere nequis, Votū est iniquum, & impium: Vt si spondeas Deo te homicidiū, furtum, vel adulteriū, aut aliud maleficiū commissurū. Res item, quæ citra veniale delictū admitti nequit, Voti materia esse non potest: nec item res, quæ suapte natura media est, & indifferens. Si enim quis voueat se iocofum officiosum, mendacium, vel ociosum verbum diciturū, Votū est iniquum. Stultū verò est, si quis voueat se sabbato, aut certo alio die vngues præcisurum, aut festucam, vel paleam è terra leuaturum: aut purgaturum aures extremo, & minimo digito.

His positis primò queritur, an res alioqui vt præcepti debita, voueri queat? S. Tho. ac ceteri Theologi, item Canonici iuris interpretes, & Summistæ docent, in votū cadere non posse, quæ alioqui præcepta sunt. Neque enim vouere quis potest, se mutuum, depositum, commodatum suo domino redditurum: nec item se Deo pro peccatis satisfaturū, aut erogaturū elemosynā homini, ad extremā inopiam redactō. Præterea is vouet, qui se Deo obligat: Sed qui alioqui est legibus adstrictus, minimè se deuincit, & obligat, hoc videtur colligi ex S. Tho. 2. 2. q. 88. art. 2. & 4. d. 38. q. 1. art. 1. Anto par. 2. tit. 11. c. 2. Paluda. 4. dist. 38. q. 2. art. 1. in diuisione voti. 5. Mai. 4. d. 38. q. 1. Silu. votum. 1. q. 5. Cai. 22. q. 88. Nau. in Man. c. 12. n. 25. Dur. 4. d. 38. q. 1. n. 6. Sot. lib. 7. de iust. q. 1. a. 3. Tab. votū 1. §. 2. notandū. Ric. 4. d. 38. a. 3. q. 3. Bonau. 4. d. 38. a. 1. q. 2.

Cæterum ex altera parte, eorum, quæ huic sententiæ videntur obstare, Primū est quia sæpe Vota Deo nūcupata renouamus, & potest quis Votum semel Deo factum millies confirmare. Alterum est, quia nihil impedit, quo minus quis se denuo Voti religione obstringat, vt id faciat,

ad quid alioqui faciendum præcepto, ac lege cõpellitur. Possumus enim esse alteri obligati duplici lege, duplici iure, & nomine, & vinculo. Deus enim nos sibi suis legibus deninxit, & nos ipsos ei pariter Voti nexu, & vinculo obligamus; & Iacob Gen. 27. vouit Domino se eum, vt Deum veneraturum. Vnde qui castitatem Deo promissam adulterio violat, & est diuinæ legis violata, & voti fracti reus, & proinde sacrilegus. Errauit Tabiensis loco supra citato. oppositum docens, nam Antoninus, Paludanus, Durandus, Siluester, Maior, Nauarrus, & reliqui expressim id, quod dixi tradiderunt. Negari igitur non potest, quin res alioqui imperata in Votum cadere possit, quatenus de nouo nos ipsi obligationis nexu obstringimus, vt eam faciamus. Quod autem communis opinio tradit, quæ præcepta sunt, voueri non posse: intelligitur, non posse nos ad ea faciendâ obligari, quasi adstricti minime fuerimus: at qui hoc nihil impedit, quin possimus aliud obligationis vinculum apponere, quo antea non tenebamur. hic enim obligationis nexu in nostrâ est potestate, nec in præceptum cadit. **Obijcies.** S. Thomam dicentem in 4. dist. 38. quæst. 1. art. 1. materiam voti propriè non esse rem alioqui lege imperatam, sed tantum consilium: & votum de re præcepta nobis, nõ esse propriè, sed latè votum. Respondeo, non significare S. Thomam eiusmodi votum esse impropiè, siue per Metaphoram, Analogiam, aut similitudinem votum; sed non esse votum propriè, hoc est, non esse solum votum; sed etiam præceptum: & cum ait rem imperatam non esse voti materiam, significat, non esse solum materiam voti; sed etiam esse præcepti materiam: at res, quæ in consilium cadit, est propriè materia voti, id est, solius voti est materia, non præcepti, vel legis, proprium aliquando vocamus, quod nõ est multorum commune, sed quod vni solum conuenit, licet illi verè conueniat.

QVAERES, An qui votum semel factum postea repetit, redintegrat, & confirmat, nouè se obligationis vinculo adstringat: sicut qui re diuina lege imperatam Voti religione promittit? **Resp.** in hunc modum: is, qui votum confirmat etiam centies, ac millies, nullam obligationè distinctam suscipit: sed veterem tantum renouat, vt se ad pristinum votum soluendam promptiorem, hilariorem, firmioremque reddat; ac proinde quamuis Votum millies confirmatum negligat, vnum tantum peccatum admittit; at vero qui rem alioqui lege, aut præcepto imperatâ, & Voto promissam contemnit, duplex peccatû contrahit, vnum quidem, dum legem perfringit, aut præceptum omittit, aut violat; Alterum verò, quia votum, quo se obligauit, nõ seruat; qui enim castitatem vouit, si rem habeat cum femina, duplici se crimine polluit, libidinis scilicet, & sacrilegij prauitate. **QVAERES** deinde, an qui vouerit se eleemosynam pauperibus daturû, & eam dederit Titio in extremâ inopiam redactò, Votum persoluerit? **Resp.** persoluisse: quoniam si, cum vouit, nihil aliud expressit, inter pretari decet eum vouisse daturum se eleemosynâ pauperi, siue ad eam elargiendam præcepto compelleretur, siue consilio moueretur: secus foret

si in animo eius fuerit eleemosynam dare, quibus erogare nullo præcepto, ac lege cogebatur. **QVAERES** postremo: Quid iudicandum sit, si Sacerdos Titio poenitentiam iniunxerit, vt certam eleemosynam largiatur, an officio satisfaciatur, si eleemosynam dederit, quâ voto erogare debebat? **Resp.** cû Sacerdotes poenitentiâ imponunt poenitentibus, eas solent intelligere, quæ nõ sunt alioqui debite, ac proinde Titii Sacerdotis præcepto minime satisfecisse arbitramur.

Secundò queritur, An Votû, quod Deo Iephte fecit Iudic. 11. fuerit sultum, & temerarium, crudele, & inhumanum? quod est querere, An Iephte vnicam filiam suam virginem Deo cade immolauerit? **Difficillima**, inquit August. in questionibus super librum Iudicum. q. 49. hoc est, lib. 7. questionum in veteri testamentum, est questio de Voto Iephte: & postquam multa tradidit, eadem concludit, eum & in vouendo fuisse temerarium, & in soluendo inhumanum. **Ambrosius** verò lib. 3. officiorum cap. 12. Numquam adducit, aut vt credam, non incausè principem Iephte promississe, vt immolaret Domino quicquid sibi reuerenti intra limen domus sue occurreret. *Dura promissio, solutio acerba. Non possum accusare virum, qui necesse habuit implere quod vouerat. Sed miserabilis necessitas, quæ soluitur per rictum Hierony. item in Hierem. c. 7. dicit. Quod si obtulit Iephte suam virginem Deo, non sacrificium placet, sed animus offerentis. Neque enim si caeca, aut osiosa, aut immanium animalium occurrisset patri à caede hostium reuerenti, Deo illud offerre debuisset. Danique cõmunis est veterum Doctorum sententiâ, Iephte, vt Votum quod Deo fecerat, persolueret, filiam suam immolasse. Sic Chrysostr. hom. 14. ad pop. An. ioch. & homil. de Iephte. Orig. tom. 9. in Ioannem. Tertul. lib. 3. contra Marcion. Iustinus martyr. q. 99. Nazianz in orat. de laude Macha, quæ est vratis. 22. Iidor. in Allegor. in scripturam & de vita, & morte Sacerdotum. Beda in lib. questionum super librum Iudicum cap. 7. Rupert. de Trin. & operibus eius, in lib. Iudi. cap. 17. Augustinus, Ambrosius, Hieronymus, Iacobi supra citati & inter Hebræos Iosephus, & alij veteres, quorum sententiæ Scholastici Theologi accurrunt, in 4. dist. 38. & S. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 2. ad 1. immo Augustinus, & Chrysostr. Votum eiusmodi factum Iephte mysticè interpretantur, vt typû, & figuram rei sanctæ.*

Nihilominus tamen Lyranus, & quidam alij iuniores Catholici Rabbinos Iudæorû recentiores sequuti, tradiderunt, Iephte nequaquã filiam suam morte damnasse: nec eum in vouendo sultum, & temerariû, nec in reddendo Voto crudele, & inhumanum fuisse; aiunt enim, Votû Iephte tale fuisse, vt promiserit quicquid sibi ex bello cû victoria redeunti è foribus domus suæ primû occurrisset, se illud Domino oblaturû, videlicet si tale fuisset, quod offerri posset: aut Domino immolaturû, si res esset talis, quæ immolari posset: & deinde cû filia eius vnica virgo primû occurrisset, consecrata est Domino: quia domi inclusa est, vt per petuò virginitem seruaret innupta, explicabo primû horum auctorum sententiâ, mox quid sit de tota hac controuersia dicendum.

In hac questione duo cõtinert. **Vnû** est, An ex sacris litteris enideret, & certo colligatur, Iephte suã filia Domino immolasse. **Alterû**, an Sacras

7. 2. 1. 1. 1.

litteras

litteras oporteat interpretari in eum sensum, ut dicamus Iephthe filiam cæde mactasse. Quod at tinet ad Hebraicam lectionem, ex ea elici euidenter nequit, Iephthe filiam immolasse: nam ubi vulgata editio Latina Iephthe Votū exponit hoc modo: *Si tradideris filios Ammon, in manus meas, quicquid primum fuerit egressus de foribus domus meæ, mihi que occurrerit reuerenti cum pace à filijs Ammon, eum holocausti offeram Domino.* Hebraica lectio habet. *Et erit Domino, & holocaustum offeram Domino.* Vbi videtur Votū Deo factum fuisse cum conditione per dis iunctione: nimirū, quicquid è foribus domus meæ mihi primum occurrerit: vel, (erit Domino) id est, consecrabitur tanquā destinatū ad vsus, & ministeria diuina, vel in holocaustū offeretur; quod si res fuerit oblatione digna, offeretur, sin minus immolationem iactabitur. Multa enim immunda poterat primum occurrere, quæ tamen si nec offerri Domino, nec immolari fas esset, poterat tum pecunia redimi, quæ inferretur in templū: apud Hebræos enim coniunctio copulans, sæpè est desingens; Exèpli causa. Exod. 20. in Hebræo dicitur: *quicquidque maledixerit Patri, & Matri, morte moriatur,* ubi latinus interpres rectè vertit: *quicquidque maledixerit Patri, vel Matri.* Deinde cū Iephthe filia domo egressa dixisset, *Hec me filiam, aperui os meū ad Dominū, & aliud facere nō poterō:* respondit filia, *Pater mi, fac mihi quodcūque pollicitus es.* Hoc saltem mihi presta, quod deprecor, *Dimitte me, ut duobus mensibus circum am montes, & plangam virginitatem meā cū sodalibus meis.* ubi tēpus petiuit filia, non ut plāgeret vitam suam, sed virginitatem; quod si immolata Domino est, viq; petere debuerat, ut vitam suā deploraret. *Præterea,* subiungitur: *Et fecit ei sicut vouerat: quæ ignorabat virum, quasi diceret, Consecrauit eā Domino, quia domi eam inclusit ab omni hominū conspectu, coniugio, & cōmercio sepositam. Et propterea subiicitur: quæ ignorauit virum, quod est dicere, mansit innupta; cū tamen nuptiæ, & liberorum susceptio tunc temporis, apud Iudæos in magna se licitate haberetur. Postremò additur: Exinde mos inuenit in Israel, & consuetudo seruata est, ut post anni circulum conueniant in vnum filie Israel, & plangant filiam Iephthe Galaaditæ diebus quatuor. ubi verbum Hebraicum quod Latinus interpres vertit, plangant, ambiguum est significationis, & significare pōt narrare, alloqui; nam Iudic. 3. idem verbum latinus interpres reddidit: *Ibi uarentur iussus Domini:* ita, ut ob id, quod filia Iephthe Domino consecrata, & in domum inclusa, in mœrore, & tristitia erat, aut saltē ab hominum conuictu, & consuetudine seiuncta, ac separata, quotannis cæteræ puellæ, ac Virgines eam inuiserent, apud eam quatuor dierum spatio commorarentur, cū ea colloquerentur ad cōsolandum eam. Nā si Domino iam immolata perierat, vnde nam factum est, ut cæteræ puellæ in vnum cogerentur quotannis, & eam quatrinduo plangerent, cum eiusmodi morem nusquam in scripturis legamus. Et cum hac sententia maxime conuenit id, quod scriptura eodem c. r. paulo antè dixerat, *Factus est ergo super Iephthe spiritus Domini, & circum cubat Galaad, & Manasse Maspha quoque Galaad, & inde transiens ad filios Ammon, Votum vouit Domino, quibus verbis innuitur Votum Deo nuncupasse Iephthe instinctu ipsius Dei: & ad Hebr. 11.**

inter cæteros Sanctorum, Iephthe quoque connumeravit Apostolus. Neque vero, hæc opinio cum vulgata editione videtur, inquit Lyranus pugnare. Nam etiam si in Voto Iephthe solū exprimantur ea verba: *Eum holocausti offeram Domino,* potest tamen is locus per metaphorā accipi, ita ut nō de morte naturali, sed civili intelligatur, quæ is, qui in totum Deo consecratur, ab omni hominum vsu, & consuetudine semotus immolari dicitur. Et quod deinde dicitur, *Fecit ei, sicut vouerat,* id significat, eam morte civili immolauit. Quod etiā in fine capitis dicitur, *Filias Israel quotannis conuenire solitas, ut plangerent filiam Iephthe non eo quidem tendit, ut significet illas defuisse eam cæde mactatam, sed nuptam, & prolis successione priuatim, ac domi inclusam. Cæterum quicquid sit de Hebraica lectione, & vulgata editionis Latine sensu, quem per Metaphoram Lyranus expressit saltem negari nō potest quin veteres Ecclesiæ scriptores, & Patres tradiderint, Iephthe, ut votum impleat filiam suam cæde immolasse. Et quia scripturas interpretari debemus iuxta sanctorum Patrum vnanimen sententiam, huic potius sententiæ adhærendum existimo, quod si Patrum in hac parte sensus minime obstarat, mihi sanè, ut verum fatear, Lyrani Sententia probaretur, quæ tanti viri votum, & à temeritate stultitiæque, & ab impietate crudelitateque liberum defendit. At constans Patrum opinio plus ponderis, & momenti habere debet, quam Lyrani, & aliorum iuniorum sententia. Placeat mihi quod de hac rescripsit Antonin. p. 2. tit. 11. cap. 1. §. 2. ubi postquam Lyrani sententiam proposuit, subiicit. *Sed ex quo Doctores communiter tenent, quod corporaliter eam occiderit, & ipsum reprehendunt de parricidio, non debemus sapere plusquam oportet sapere, ut admonet Apostolus ad Ro. 12. quod sit, dum quis doctrinis ab Ecclesia approbatur, & que communiter tenentur, non acquiescit nouas inueniens, quod prohibetur in cap. relatum d. 37. Sic ille.**

Tertiò queritur, An in Baptismatis susceptione Votum verè, & propriè faciatis, qui vitalibus, & salutaribus aquis abluuntur, quo Dei, & Ecclesiæ præcepta se seruaturū promittat Veteres Theologi vnà cū Magistro Sententiarū videtur asserere 4. d. 38. cū quis salutaris baptismi vnda mūdatus, Christianæ religionis institutis imbuuntur, eū Deo votum nūcupare, quia solemniteru Christi fidem, & religionem profiteretur: & eo ipso, quo baptismū percipit, sese Ecclesiæ obligat ad eius præcepta seruanda, Cathecumenus enim nullis adhuc Ecclesiæ legib. astrictus postquam Sacro fonte perfunditur, præceptis Ecclesiæ tenetur. At verò probabilius est, quod Caiet 22. q. 88. a. 2. d. 2. Sol. lib. 7. de Inst. q. 1. a. 2. ad 1. Ricar. 4. dist. 38. art. 3. quæst. 2. tradiderunt, in Baptismo votum propriè non fieri. Nam qui percipit Baptismum, solū ait: *Volo Christo adiungi, volo cū Christianis sociari, Credo in Christū, renūcio Satanæ, & pompis eius;* quibus verbis votū propriè non suscipitur. Deinde, quia alioqui Christiani quoties Dei, vel Ecclesiæ præcepta violat, duplex peccatum admittent, nimirum, Dei vel Ecclesiæ legē perfringēdo, & votū quod fecerāt, violando. Nec is, qui Christi legē profiteretur, voti vinculo; & obligatione se obstringit, sed

Deo ita sese subiicit, & Ecclesie obligat, vt in Christo renatus, & ipfius fide, & religione, ac Sacris Ecclesie institutis imbutus, veluti ciuis Christianis adiunctus, iurisdictione, & potestate Ecclesiastica teneatur.

Quartò queritur, An ratum fit votum, quo quis Deo promittit se nunquam peccaturum? **Respondeo**, ratum, & firmum non esse, quia non vouet rem, quæ consueto more, & vfitato ordine, & modo fiat; Singularem enim Dei munere, & auxilio indigemus, vt nunquam peccemus. Sic *Sot. lib. 7. de Iust. q. 1. art. 3. circa conclus. 3. Nauar. in Manuali. cap. 12. n. 65.* **QVAERES** an vim habeat votum, quo quis pollicetur se nunquam veniale peccatum admitturum? **Resp.** non habere: Nam quod quis omne veniale peccatum euitet, singulare est diuinæ gratiæ munus. Sic etiam *Sotus, & Nauar. locis citatis.* **DEINDE QVAERES**, an saltem valeat votum, quo quis spondet, se nullo vnquam tempore lethale peccatum facturum? **Resp.** id esse ratum, & firmum, quoniam diuinæ gratiæ beneficium, quo quis potest ab omni lethali peccato abstinere, non est ex insolitis Dei auxilijs, quamuis fit magnum Dei donum. Sic *Sot. & Nauar. in eisdem locis.* **Nulli** tamen consilium est dandum, vt huiusmodi votum faciat, quoniam peccata, quæ cogitatione admittuntur, difficile cauentur. Quod si quis hoc votum susceperit, suadendum est ei, vt vel in aliud commutandum, vel relaxandum curet.

QVAERES insuper, an fit alicuius momenti votum, quo quis pollicetur se certum peccati venialis generis deuitaturum? **Resp.** *Sotus, & Nauar. ibidem*, esse, quoniam licet ad id diuinæ gratiæ munere egeamus, non est tamen præter huiusmodi gratiæ auxilium consuetum, & communem Dei morem: quamuis aliqua sint peccata venialis generis, quæ difficile dignoscuntur, & declinantur. Quare nemini est consilium dandum, vt horum aliquid voueat. Ex quo intelligitur, locum habere votum promittentium se certum lethalis peccati generis semper fugituros; hoc enim Dei beneficium est ex solitis, & consuetis eius auxilijs.

Quid dicendum, si quis vouerit se sacram confessionem omnium peccatorum facturum coram Sacerdote? **Respondeo** ratum, & firmum esse eiusmodi votum, quoniam censetur vouisse confessurum se omnia venialia peccata, quæ in mentem & memoriâ venerint: quod votum præstare potest. Sed quid, si confiteatur omnia peccata venialia, quorum meminit, & post confessionem, aliorum meminerit? debet ne statim ea confiteri vi voti facti? **Respondeo**: huiusmodi votum interpretari debemus benignè, videlicet, vt qui ita vouerit, solum vouisse putetur se confessurum omnia peccata venialia, quæ in eius memoriâ venerint eo tempore, quo sacram suorum peccatorum confessionem facit.

Quintò queritur, An qui vouit rem aliquam indifferentem, voti vinculo teneatur? **Respondeo**, ex communi omnium sententia, quam habet *S. Thomas in 4. dist. 33. q. 1. ad quest. inculam 2. Sot. lib. 7. de Iusticia quest. 1. art. 3. in secundo argumento, Caietanus 2. 2. quest. 88. art. 2. versic. circa indifferentiam.* *Nauar. in Manuali cap. 12. num. 27. Silu. votum 1. quest. 4. Ange-*

lus votum 1. num. 5. & votum 3. q. 11. Profecit abique dubio huiusmodi votum irritum esse, & inane. Sciendum tamen est, rem alioqui sua natura indifferentem, ratione, & causa nostri vim, & conditionem boni interdum habere: Verbi Gratiâ, quod Titius Caiû in ludo foculû habeat, res per se media, & indifferens est: at verò quatenus Titius inde peccandi occasionem accipit, malum est; & proinde Titius potest iure vouere se niquâ lusurum cum Caio, vt omnè peccandi occasionem præcidat. Idè est de similibus iudicandum, qualia sunt plurima, & quotidiana. Rursus, cû res per se indifferens mihi alicuius mali occasio fuerit, iure vouere possum meam deuitaturum; at si post votum definat esse occasio mali, desinit quoque esse materia voti, quoniâ incipit esse rursus res media, & indifferens.

Quæres quid dicendum, si muliercula votum faciat de non nendo in sabbato ob honore Deiparæ, vel de non edendis capitibus animalium ob cultum, & honorem B. Ioannis Baptistæ, vel de non edendis carnibus igni asis ob venerationem S. Laurentij Martyris? **Respondeo**, cum *S. Tho. loco citato, & Nauarro in Manuali. cap. 12. num. 37. & alijs*, eiusmodi vota esse vana, & superstitiosa, & nullâ vim habere; neq; enim cultum, & honore Sancto Ioanni Baptistæ, vel Laurentio Martyri, vel Deiparæ defertur fæmina, si capitibus animalium, vel carnibus igni asis abstinat, & edat alias carnes coctas. Item, si sabbato non neat, & tamè alia opera seruilia faciat. Votum valeret, si voueret fæmina, se in sabbato ab omni opere seruilii cessaturam ob Deiparæ cultum, aut si votum faceret de non edendis carnibus ob cultum S. Ioannis Baptistæ, vel S. Laurentij.

Non his fit Regula; Voti materia, necesse est, vt sit actus alicuius virtutis, aut sit res bona, & honesta: tunc enim ratione voti fit materia religionis. Quod si ante sit materia per se religionis, tunc ratione voti ad religionem pertinet duplici ex capite, & duplici nomine, scilicet, & per se, & ratione voti. Exempla in omnibus propono. Promittis te ieiuniû suscepturum; ieiunium est actus temperantiæ, & ratione voti fit actus religionis. Voues te peregrinationem suscepturum ad loca sancta, & religiola, vel promittis te quotidie re diuinâ auditurum; peregrinatio ad loca sancta, actus est religionis, at ratione voti fit actus religionis duplici iure, & nomine. Itè, rem diuinâ audire, opus est religionis: at ratione voti fit actus religionis ex duplici capite. Hinc fit, vt materia voti nò sit res, quæ ita est indifferens, vt ad nullâ virtutem pertineat, vel quæ bona nò sit. V. G. promittis Deo te nò amputaturum vnghes, aut nò exiturum domo, nisi primò dextrû pedè mouendo, vanum est votum. Nec sufficit si promittas te hoc, aut illud facturum ob cultum, & honore Dei: nà quod vanum est opus, Dei cultum nò habet. Ex quo fit, vt si opus, quod voto promittitur, sit opus virtutis, sit verè materia voti, vt si fæmina voueat, se amictu albo semper vsuram, votum valet; quia amictus candidus, signum est castitatis. Si voueas te vestitu vili, aspero, & abiecto vsurum, votum est ratum, quia vestitus eiusmodi, est signum poenitentiae, & iniuræ ad poenitentiam. Votum similiter, quo promittis nunquam te vinû bibiturum, vim habet; quia est o-

est opus poenitentiae: Præterea, si voueas te obedire Superiorem, votum subsistit, quia materia tui voti est actus obedientiae. Nec obstat si dicas, Superiorem multa præcipere alioqui indifferenter, quoniam licet multa per se indifferenter alioqui essent: at quatenus tibi imperantur, indifferenter non sunt.

Sexto Quæritur, An res, quæ cum Consilio Evangelico pugnat, voti materia possit esse? **Respondeo**, ex communi omnium sententia, esse non posse. **Dices**; posse nos id, quod in consilium Evangelicum cadit, sine peccato prætermittere, ergo & polliceri, ac vouere. De hac questione Caietanus 22. questione 88. articulo secundo, versis, circa opposita consiliorum: Sotus libro septimo, de Iustitia questione tertia, versis, secundum dubium, circa eandem conclusionem. **Respondeo**, licere quidem nobis consilium Evangelicum omittere, quoniam id Christus Dominus liberum reliquit hominum voluntati; at verò nobis non licet vouere nos id non facturos: quoniam quod vouemus Deo gratum est, & acceptum; ei tamen placere nequit, ut nos ipsi voto obstringamus ad non faciendum id, ad quod tanquam melius ipse nos mouet, inuitat, allicit, hortatur.

Præterea, voti materia minimè censetur, si quid aduersetur officio pietatis, charitatis, & misericordiae in proximum: veluti si quis Deo promittat se nihil commodaturum, fidei iussum non futurum, vt supra diximus, de iureiurando. **QVÆRES** an peccet is, qui huiusmodi vota facit? **Resp.** peccare, nisi eum excuset ignorantia; quoniam rem, quæ Deo displicet, pollicetur. **QVÆRES** etiam, quod peccatum, lethale ne, an veniale committat is, qui talia spondet? **Resp.** in hunc modum: Si poenitentis animus sit promissum seruare, etiam quando præcepto cogitur contrariū efficere, lethaler proculdubio delinquit, quoniam promittit se contra Dei præceptum facturum. Si verò in animo suo tantummodo habeat contra Evangelicum consilium facere, non tamen Dei consilium contemnere, veniale solummodo culpam contrahit; vt Caietanus, & Sotus lacis citatis tradiderunt.

Si tertio roges, an liceat alicui huiusmodi promissum seruare, & an voti sit relaxatio impetranda? **Respondeo** idè planè, quod supra de iureiurando, cum qui vouit, nihil se mutuo daturum, posse quidem tanta conscientia mutuū non dare, sed non vt votū seruet, cū nulla voti religione obstringatur. **Item**, nulla etiā indiget voti relaxatione, vt votū non soluat: si quidem nullo voti vinculo tenetur. **QVÆRES** insuper; Quid si aliquis voueat se nullum in posterū votū facturū? **Resp.** nullū esse huiusmodi votū, quoniam cū Dei consilio pugnat. Diuini enim consilij est, vt voueamus, præcepti verò, vt vota reddamus, iuxta illud: Vouete, & reddite Domino Deo vestro. **QVÆRES** demum: Quid si Deo Titius polliceatur, se nullum deinceps votum facturū, nisi id verbo, aut scripto expresserit? **Resp.** cum Ricard. in 4. dist. 38. art. 2. q. 3. Siluest. votum 2. q. 7. Angel. votum 3. quest. 4. eiusmodi votum, vim, & locum habere: quoniam non vouet Titius non facturū se votū simpliciter, sed non facturū votū, nisi verbo, aut scripto illud exprimat, ne deinceps temerè, & inconsideratè aliquid voueat. **At**

verò quamuis hoc vouerit, si postea animo Deo aliquid promiserit, nec verbo, nec scripto illud expresserit, votum ratum erit, licet in vouendo peccet: ratum, inquam, votum erit; quia animo suo se Deo obligat: quod quidem sufficit, vt is voti religione teneatur: peccabit tamen, quia votum Deo factum violat.

Si quæras, an vim habeat votum quo quis vouet se nunquam Episcopū futurum, vel Senatorem, vel aliquo alio magistratu, aut munere, & officio publico minimè functurum? De hac questione Doctores in cap. Archidiaconum Florentinum, dist. 85. Et quia eadem est, atque ea, qua quæritur, an iurandum, quo quis iurat similia, valeat, in præsentia eam prætermittimus, quia tractauimus supra cap. 5. quest. 1.

Septimo quæritur, An fas sit rem vouere, quæ maius bonum impedit? De hac questione Caietanus 22. q. 88. art. 2. Sotus lib. 7. de Iustitia, q. 1. artic. 3. in 5. conclus. versis, secundum gradum operum est. Paludanus in 4. dist. 38. q. 1. §. Sexta definitio est. Ricardus 4. dist. 38. art. 3. q. 2. ad secundum. Siluester votum 1. q. 4. versis. Quarto votum de re minus bona. Angelus votum 4. q. 1. **Respondeo** idem quod supra de iureiurando, voti materiam non esse id, quod Religiois vitæ institutum impedit: verò in votum cadere possunt multa, quibus alia bona sunt longè maiora. Neque enim votum debet esse eius, quod est simpliciter optimum. Exempli causa: Firmum & ratum votum est, quo quis Deo promittit, se in domo aliqua hospitali pauperibus inseruiturū, quamuis sit alia multo maior, & pauperior hospitalis domus. **Item**, si quis voueat certam peregrinationem, vim habet votum, licet sit alia fructuosior, religiosior, & laboriosior. **Itè**, multi vouent certæ Religionis institutū, & regulā; cum tamen aliæ sint Religiones arctiores, & sanctiores. Si quis voueat elemosinā se certo pauperi daturū, ratum est votū; quamuis alius sit egētior. Votum enim in materia sibi subiecta nihil aliud requirit, nisi rei bonitatem, & quæ sit ex numero earum rerum, quæ conducunt, & iuuant ad salutem, & vitam æternam consequendam, & de qua consilium est nobis à Christo Domino datum.

Octauo quæritur, An contra promissionem simplicem homini factam, vel contra fidem ei datam, & iureiurando firmatam, liceat alicui votum Deo nuncupare? Exemplum propono: Titius promissit puellæ, aut etiam iurauit se eam uxorem ducturum; postea verò castitatem vouet, aut Religionis institutum: Quæritur, an subsistant eiusmodi vota? **Respondeo**, eo modo, quo dixi supra de iureiurando, subsistere. Ratio est, quoniam in simplici promissione facta homini, aut etiam iureiurando firmata, intelligitur exceptum votum Religionis, vel sacrorum Ordinum, aut Castitatis. Nec enim hæc bona longè meliora, & præstantiora, potest fides data homini impedire; vt contra quorundam sententiam inferius demonstrabo.

Nono quæritur, An Matrimonium sit debita voti materia? quod est quærerè: An liceat alicui voti vinculo sese obstringere ad coniugium contrahendum? Caietanus 22. q. 88. art. 2. versis. Circa

bona.

*bona, que non sunt. Tabienfis votum l. versic. quinto notandum, ad finem: Nauarr. in Manuali, cap. 12. num. 43. versic. Decimo quarto peccat, distinguunt. Si Matrimonium sit naturæ officium, nequit esse voti materia, quoniam impedit Religionis, sacrorum Ordinum, aut Castitatis votum: aut potius, quia qui huiusmodi votum facit, promittit se ad inferiorem probitatis, & continentie gradum, quam sit Religionis status, aut vita cælebs, descensurum. Vnde quemadmodum nullum est votum, si voueris, te ad altiore, vel meliorem virtutis, aut vitæ gradum non ascensurum: sic etiam si promiseris ex altiori ad inferiorem venturum. Si verò sit libidinis remedium, potest in votum cadere. Nam, teste Paulo: *Melius est nubere, quam vri.* Ergo is, in quo libido dominatur, & cuius castitas sæpè illecebris tentatur, iure potest nuptias vouere. *Sot. lib. 7. de iust. q. 1. art. 3. circa concl. 5. versic. in dubium ergo vertitur.* simpliciter negat Matrimonium esse voti materiam: quoniam licet coniugium sit aliquando libidinis remedium, Votum tamen de nuptijs, aut Matrimonio ineundo, nequaquam est libidinis remedium. *Sicut enim, inquit, licitum est cuique, suas pecunias mutuo non dare, ne in ijs recuperandis damni aliquid patiatur: Sed non ob id fas est alicui, voto promittere se nunquam mutuo daturum: nam damnium, quod in mutuo recuperando aliquando patitur, cauemus, si pecunias mutuo non demus; non tamen si voueamus non daturus nos mutuo. Ita etiam quis libidini medetur, si matrimonium contrahat, non autem si voueat se matrimonium contrahaturum.* Et licet argumentum hoc Caietanum minimè conuincat; Soti tamen sententia valde probabilis est. **At mihi Caietani opinio magis probatur, quoniam coniugium, vt remedium libidinis est, ad peccata, & peccati occasiones, & pericula vitanda refertur, & fas est tibi vouere id, quod est remedium ad peccata cauenda. Sed animaduertendum est, posse nuptias alio modo in votum cadere: Vt si quis Deo promittat se certâ puellam vxorem ducturum, vt eam à corporis, vel animæ interitu liberet, vel vt ipsemet eius puellæ vita, & honestis moribus ad gloriam æternam consequendam vehementius incitetur: nam eiusmodi finis est bonus, & laudabilis. Præterea matrimonium potest esse voti materia, si promittatur ob communem Reipublicæ salutem; ob publicum pacis commodum, vt aliqua videlicet prouincia ad fidem, & religionem Christi traducatur, aut ab hæresi, & perfidia facilius, & commodius reuocetur: hoc enim Sotus non negabit, quoniam inter ipsum, & Caietanum solum est quæstio, an coniugium, vt est remedium libidinis, possit esse voti materia.***

Decimo quæritur, Quo modo intelligatur id, quod Theologi, & Canonici iuris interpretes docent: Votum esse meliorum bonorum? *S. Tho. 2. 2. quæst. 88. art. 2. Caiet. ibidem. Ricard. 4. dist. 38. a. 3. q. 2. ad 2. Palud. 4. dist. 38. q. 1. §. Sexta definitio est magistralis. Sot. lib. 7. de iust. q. 1. artic. 3. in §. conclus. Respōdeo, vt ex ijs, que hactenus à me dicta sunt, constat, Votum esse opus consilij: nulla enim lege cogimur aliquid vouere: Votum item est eorum bonorū, quæ in consilio sunt posita; non quod imperata voueri nequeant, sed quia per votum nouo nos vinculo Religionis adstringimus in ijs, quæ sunt alioqui legibus imperata. Item votum, quidam*

aiunt, esse meliorum bonorum; non quia quod vouetur, semper sit optimum, sed quia maioris est virtutis officium, quod in votum cadit, quam eius contrarium. Verbi causa, vouet quis Castitatem, Castitas grauius est bonum, quam matrimonium; Præterea, vouet quis peregrinationem, aut elemosynam, ieiunium, precationem, aut Religionem; vnumquodque horum melius est opus, quam eius oppositum; Et idem, inquit, de cæteris bonis esse iudicandum, Mihi tamen videtur aliter dicendum; Votum esse meliorum bonorum, quoniam est eorum, quæ in consilio cadūt, quæ comparatione eorum, de quibus sunt data præcepta, haud dubie meliora sunt bona.

Cap. XIV.

Quot modis Votum diuidatur.

Votum solet multis modis diuidi. **Primo** aliud dicitur **solemne**, aliud **simplex**. **Solemne** appellatur, cui additur **solemne** aliqua iuris formula, qualitas, siue conditio; nimirum vel sacri Ordinis suscepio, vel approbata Religionis professio *cap. 1. De vota, or. votire dempt. in 6.* **Simplex** votum dicitur quodlibet aliud Votum, siue priuatum siue publice factum. Vnde **simplex** appellatur, quia omni solemini iuris formula, & qualitate caret; sicut soleme dicitur, quia illam habet. Porro quæ sit soleminis iuris qualitas, & formula infra suo loco dicitur: In præsentia satis sit dicere, solemnem iuris conditionem esse, vel sacri Ordinis suscepcionem, vel tacitam, aut expressam approbatam Religionis professionem.

Secundo, Votum diuidi solet in **explicitum**, & **implicitum**. Votum dicitur **implicitum**, cum aliquid aliud suscipitur, quod Votum requirit. Tale est eorum, qui sacris Ordinibus initiantur: nam constituit Ecclesia, vt qui ad hos Ordines promouentur, sint Voti vinculo adstricti, quo ad seruandam Castitatem compellantur, quod Votum inferius explicabitur. **Votum explicitum** est, quo quis Deo se expressim obligat.

Tertio, Votum diuiditur in **absolutum**, & **conditionale**. **Vocatur** **conditionale**, quod est certa conditione affectum, vt si voueas te ieiunium seruaturum, ad loca sancta peregrinationem suscepiaturum, vel ad Religiosum institutum, & vitam transiaturum, si ex morbo, vel naufragio saluus euaseris. **Absolutum** est, quod omni conditionis adiectione vacat.

Quarto **Absolutum** Votum diuiditur in **Temporale**, & **Perpetuum**. Dicitur **Perpetuum**, quod est ad vitam promittentis: Vt si quis voueat Castitatem. **Temporale** verò est ad certum, & definitum tempus: Vt si voueas te ieiunium seruaturum ter in hebdomada per triennium.

Quinto, diuiditur **Conditionale** Votum in **Pœnale**, quod vocatur, & nō **pœnale**, **Pœnale** est, cum quis aliquid vouet certa statuta sibi pœna, si illud non seruauerit; nam pœnam, vt conditionem habet adiectam. Veluti, si Titius voueat, si certum peccati genus admiserit, suscepiaturum se peregrinationem, aut Religionem. **Porro** illud Votum est **Conditionale**, non **pœnale**, quod licet aliqua sit conditione affectum, nullam tamen pœnæ adiectionem habet. Vt, si Titius pro-

mittat,

mittat, si filius ex morbo conualuerit, se pauperibus elemosynam largiturum.

Sexto, Votum diuiditur in Reale simpliciter, & personale simpliciter, & in partim personale, partim reale. Simpliciter reale dicitur, cum res Deo promittitur, & nihil, quod ad personam pertineat, ut cum quis spondet se elemosynam daturum. Simpliciter personale, est cum Deo opus aliquod, & officium personæ promittitur, ut si voueas te ieiunia seruaturum, rem diuinam audicendum, castè victurum. Partim personale Votum, & partim reale dicitur, quo quis, & rem, & personæ officium pollicetur: Veluti si spondeat quispiam se peregrinaturum: peregrinando enim, & iter, & impensas est facturus. Est enim aliquid suis ex bonis, quæ habet, in itinere consumpturus.

Postremò, Votum aut potest esse rei certæ faciendæ, aut non faciendæ. Nam potest aliquis Deo polliceri se Castitatem seruaturum, aut nuptias contrahiturum: hæc enim vota in ter se distinguuntur, ut postea declarabo.

Cap. XV.

De Voti vinculo, & obligatione.

Primo queritur, An Voti vinculum sit arctius, quam iurifurandi? Tres sunt opiniones. Prima docet vinculum Voti esse longè arctius, & maius. Sic Sanctus Thomas 2. 2. *quest. 89. art. 3.* quod vnica ratione concludit, quia Votum est promissio per se, & directè Deo facta: sed iurifurandum sæpe homini datur, quamuis Deus testis aduocetur: at maior est obligatio, quæ Deo, quam ea, quæ homini nos ipsi obstringimus. Secunda opinio contrà habet, arctiori nos iurifurandi nexu deuinciri, quam Voti: propterea quod iurifurandum omnem promissionem, etiã Votum Deo nuncupatum confirmat: nam sæpe multa vouemus, & deinde ea iureiurando firmamus. Tertia sententia vtramque illam opinionem conciliat hac ratione. Arctius, inquit, est vinculum Voti, quam iurifurandi, quod homini præstatur. Et hoc sensu vera est prima sententia: sed iurifurandum, quo Deo aliquid pollicemur, strictioris, & maioris est nexus, quam Votum, & in hoc sensu opinio secunda locum habet. **Mihi** tamè eiusmodi conciliatio minimè probatur, & existimo verissimè esse, quod docuit S. Thomas, maiorè scilicet esse obligationem Voti, quam iurifurandi, quoniam Votum natura sua est promissio Deo facta: at iureiurando per se nõ Deo, sed homini obligamur. Nec obstat secundæ sententiæ argumentum, quod iurifurandum tum promissiones, tum vota confirmat: quoniam quæ vouemus, iureiurando munimus; nimirum, ut duplici vinculo obstricti teneamur, nõ quod iurifurandum nos arctius obstringat, sed quod accedente iureiurando pluribus nexibus alligemur. Quæ admodum si Titio deberes aliquid vno tantummodo iure, & nomine, & deinde idem ipsum alio quoque iure deberes, quamuis minori, tunc fores Titio arctius obligatus; non quia secundum, quod accessit ius, maius reuera esset, sed quia pluribus vinculis tenereris obstrictus.

Secundò queritur, An Titius dum ambigit, vouerit, nec ne, voti religione astringatur? Et eadem est quæstio, si hæretic, sit ratum nec ne votum,

quod fecerat? **Sotus** lib. 7. de iust. q. 3. art. 2. paulo post concludit. 4. quem sequitur Medina in *Instructione Confessor. lib. 1. cap. 14. §. 7.* opinatur nullo eũ voti vinculo obstringi: ea sultus Regula iuris: *Qua melior est conditio possidentis*: ergo cum quisque sit suæ libertatis possessor, dum ambigit, vouerit, nec ne, ea priuari non debet. Deinde, innumeris alioqui scrupulis plurimi vexarentur, quoniã sæpe dubitant, vouerint ne, an secus. Postremò, durum, ac difficile nimis onus imponeretur ei, qui dum de suo voto anceps animi est, illud seruare cogeretur. **Angelus** tamen *votum. 1. num. 12. Silu. votum. 2. versic. 4.* & **Archidiac.** in *cap. Non solum 33. q. 8.* videntur asserere eũ voti vinculo teneri, quoniam in dubijs, quod tutius, & certius est, sequi debemus. At si homo ille sese habeat, ac si omni voti nexu solutus esset, peccati periculo se obijceret, eo ipso, quod incertæ, ac dubiæ parti in hæret. **Mihi** hæc opinio probabilior videtur: quod idè à me dictũ est in simili quæstione de iureiurã. Nec tamè rectè inferas, duas illas iuris regulas secũ inuicem pugnare, nimirum præstat conditio possidentis, & in dubijs, tutior pars est amplectenda. Prior enim illa locũ habet in ijs, quæ ad iustitiam pertinent. Vt si dubites sit nec ne res tua, quã multo tempore possidisti. Posterior verò locũ habet in cæteris, quæ ad culpam spectant, & pœnam.

Tertiò queritur, An sint alicuius momenti vota ob malum finem facta? De hac quæstione multa tradidit **Caietanus** 2. 2. q. 88. art. 2. *versic. Si diligentiùs tamen consideretur.* Sed vt rectè **Sotus** lib. 7. de iust. q. 1. art. 3. in *responsione ad 2.* annotauit, multiplici distinctione est opus. Nam malum, aut est voti, aut rei voto promissæ sigis: Verbi gratia, Promittit quis se elemosynam daturum ob inanem gloriam, inanis gloriæ studium potest esse finis elemosynæ voto promissæ, & ipsius voti: aliud enim est inanis gloriæ causa vouere elemosynam; nempe si id voti faceres coram alijs, vt ab illis videreris, & gloriã quæreres: aliud vouere te daturum elemosynam propter inanẽ gloriã, vt ex ipsa largitione elemosynæ gloriã humanã comparare quæas. In hoc enim inanis gloriã est ipsius elemosynæ finis. Quando igitur malus est rei promissæ finis, Votum est irritum, quia res mala promittitur: male enim promittit quis elemosynã, quã daturus est ob inanem gloriam: male quoque quis promitteret se rem diuinam facturum, aut concionem habiturum studio inanis gloriæ: res enim promissæ, sine malo proposito inquinatur. Quando verò malum est voti finis, non rei promissæ, votum est ratum, & firmum. Ita quidam sacros Ordines suscipere, aut Religionem profiteri, præsertim militarem, solent ob fines nõ bonos, sed vãos, & accidere potest, vt Gentiles, vel alij ad Christi religionem conuersi, sacro Baptismate abluantur ob inanes fines sibi propositos: & tamen omnes huiusmodi vouentes Deo, Ecclesiæ, aut Religioni, Voti vinculo obligantur. Votum enim est quidam actus, & sicut cætera virtutum officia, & opera solet aliquis interdum ob malum finem præstare, sic & vouendi actum. Quare qui sic vouet, peccat quidem, quoniã suum votum finis propositi prauitate commaculat; nihilominus tamen se voti religione deuincit.